

תיבה א'-4: ביצועי המערכת הבנקאית הישראלית בהשוואה בין-לאומית

- **השוואות בין-לאומיות הן כלי שימושי להערכת יציבות הבנקים ופעילותם ולניטור אתגרים וסיכונים במהלך התהוותם.** באמצעותן לומד הפיקוח על הבנקים כיצד בנקים ורגולטורים בעולם מתמודדים עם שורת אתגרים שרובם מאפיינים גם את מערכת הבנקאות המקומית.
- **איכות האשראי של הבנקים הישראליים גבוהה לאורך זמן מזו של הבנקים ברוב מדינות אירופה ודומה לאיכות בארצות הברית.** זאת בין היתר הודות לכך שתהליכי החיתום בישראל מחמירים יותר, ועל רקע המציאות הכלכלית הנוחה במשק המקומי והצעדים האקטיביים שנקטו הבנקים והפיקוח על הבנקים בתחום האשראי, בראשם צמצום הריכוזיות באשראי והקטנת החשיפה ללווים גדולים וממונפים.
- **רווחיות הבנקים הישראליים נמוכה במקצת מרווחיות הבנקים המובילים באירופה ובארצות הברית,** בעיקר מפני שהם נוטלים סיכונים נמוכים יותר; מגוון פעילויותיהם מצומצם יותר (בנקים בעולם עוסקים למשל גם בשיווק ביטוח, בעשיית שוק, ועוד); יעילותם נמוכה יותר; ושיעור המס בישראל גבוה יותר.
- **רוב הבנקים בישראל יעילים פחות מבנקים דומים במדינות ה-OECD, אולם יעילותם נמצאת במגמת שיפור נוכח הדרישות שהציב הפיקוח על הבנקים והצעדים המשמעותיים שנקטו.** הפער ביעילות נובע בין היתר מכך שהוצאות השכר (המושפעות ממס שכר גבוה) וההוצאות הנלוות תופסות בישראל נתח גדול בסך ההוצאות התפעוליות.
- **בישראל, כמו במרבית המדינות המפותחות, המודל העסקי של הבנקאות הקמעונאית מתאים עצמו בשנים האחרונות לעולם הטכנולוגי ולשינוי בטעמי הלקוחות.** תהליך זה כולל בין השאר צמצום במספר הסניפים הבנקאיים (אם כי בקצב איטי מהקצב בעולם) ומעבר לבנקאות דיגיטלית.
- **הנגישות הפיזית של השירותים הבנקאיים בישראל – באמצעות סניפים ופקידים – דומה למקובל במדינות ה-OECD ואף עולה עליו.** לשם המחשה, מספר הסניפים הבנקאיים לאלף קמ"ר בישראל גבוה משמעותית מהמספר במדינות ה-OECD.
- **הבנקים הישראליים דומים לבנקים מובילים מבחינת יישום הסטנדרטים המתקדמים והמחמירים ביותר להקצאת הון לפי כללי באזל.** רמתו של יחס המינוף בבנקים הישראליים גבוהה מרמתו בבנקים גלובליים בעלי חשיבות מערכתית¹ ומעידה כי בבנקים הישראליים קיימת רמת ביטחון גבוהה יותר תודות לכריות ההון הגבוהות.
- **בתחום הנזילות הבנקים הישראליים מיישמים סטנדרטים מתקדמים, והחל מאפריל 2015 הם מיישמים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות (LCR, Liquidity Coverage Ratio)², הוראה שמאמצת את עקרונות באזל III.**

¹ ללא ניכוי פערים חשבונאיים.

² המדד הקרוי "יחס כיסוי הנזילות" פותח בידי ועדת באזל במטרה לקדם את העמידות קצרת הטווח של פרופיל הנזילות של תאגידים בנקאיים. היחס מראה מהי כמות הנכסים הנזילים האיכותיים שתאגידים צריכים להחזיק כדי לשרוד בתרחיש קיצון משמעותי שנמשך 30 ימים קלנדריים. יחס כיסוי הנזילות מורכב משני רכיבים: במונה – מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים (HQLA, High Quality Liquid Assets). מלאי זה בנוי משתי רמות של נכסים. רמה 1 כוללת נכסים איכותיים שהיקף החזקתם אינו מוגבל, ורמה 2 כוללת נכסים שהיקף החזקתם מוגבל ל-40% ממלאי הנכסים הנזילים האיכותיים. (רמה זו מחולקת לשתי רמות משנה: א2 ו-ב2; היקף החזקתם של נכסים ברמה האחרונה מוגבל ל-15%). במכנה – סך תזרים המזומנים היוצא נטו, דהיינו סך תזרים המזומנים היוצא הצפוי בתרחיש הקיצון בניכוי סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי בתרחיש. את סך תזרים המזומנים היוצא הצפוי מחשבים על ידי הכפלת היתרות של תזרים מאזוניות בשיעורי משיכתן הצפויים (drawn down או run off). את סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי מחשבים על ידי הכפלת היתרות של חייבים חוזיים (contractual receivables) בשיעורים שבהם הן צפויות להתקבל בתרחיש; סך התזרים הנכנס לא יעלה על 75% מסך התזרים היוצא הצפוי.

- שיעור הדיווידנד המשולם (מהרווח הנקי) בקרב הבנקים הישראליים נמוך מהנתון המקביל בבנקים מובילים בעולם, אולם הוא נמצא במגמת עלייה. מאחר שהבנקים מתכנסים ליעדי ההון והנזילות הרגולטוריים, הפיקוח על הבנקים התיר לרובם להגדיל את שיעור החלוקה השנה (איור 16).

לוח 1

הבנקאות בישראל בהשוואה לבנקאות במדינות אירופה וארצות הברית

התחום הבנקאי	מצב התחום בישראל בהשוואה למצבו בעולם	המגמות האחרונות
ההון	גבוה מהממוצע	שיפור
הנזילות	נמוכה מהממוצע	שיפור
היעילות	נמוכה מהממוצע	שיפור
הרווחיות	נמוכה מהממוצע	שיפור
איכות האשראי	טובה מהממוצע	שיפור
צמצום הסניפים	איטי מהממוצע	גידול
נגישות השירותים הפיזיים	גבוהה מהממוצע	ירידה
נגישות השירותים הדיגיטליים	דומה לממוצע	שיפור
המרווח הפיננסי	דומה לממוצע	שיפור
שיעור הדיווידנד המשולם	נמוך מהממוצע	גידול

המקור: Orbis, Bloomberg, Eurostat, ECB, EBA, FDIC, קרן המטבע הבין-לאומית, דוחות כספיים לציבור, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

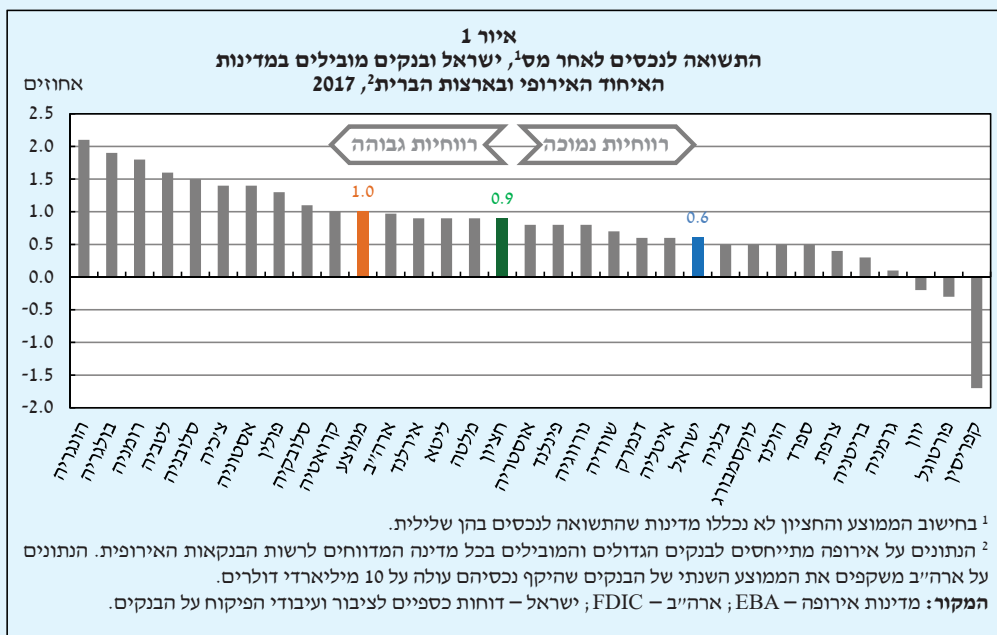
ההשוואות הבין-לאומיות נמנות עם הכלים השימושיים שהפיקוח על הבנקים נעזר בהם כדי להעריך את יציבות הבנקים ולנטר אתגרים וסיכונים במהלך התהוותם³. באמצעות יצירת קבוצות השוואה למערכת הבנקאות המקומית ולכל אחת מהקבוצות הבנקאיות הגדולות במשק, הפיקוח על הבנקים מוודא שמערכת הבנקאות בישראל עומדת בסטנדרטים בין-לאומיים גבוהים, ולומד כיצד בנקים ורגולטורים בעולם מתמודדים עם שורת אתגרים שרובם מאפיינים גם את מערכת הבנקאות המקומית. אתגרים אלו כוללים בשנים האחרונות בעיקר את שחיקת מודלי הרווח, נוכח סביבת הריבית הנמוכה והתגברות התחרות מצד שחקנים וטכנולוגיות חדשות מוחץ לענף, וכן את החמרת הסטנדרטים הבין-לאומיים בתחומי הציות, ההון והנזילות. אלו משליכים על התוצאות העסקיות ודורשים להעריך מחדש את מודלי הפעילות הקיימים ולהתאימם. הבנקים בישראל פטורים מהצורך להתמודד עם שני אתגרים גדולים שבנקים במדינות השונות התמודדו עימם בשנים האחרונות – האטה כלכלית ממושכת והשלכות המשבר העולמי האחרון; אולם הם חשופים לאתגרים גדולים אחרים, בראשם ריבוי יוזמות החקיקה בתחומי הבנקאות והפיננסים – למשל החוק להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים ("חוק שטרום") – ודרישות רגולטוריות נוספות בתחומים שונים, ביניהם הציות, האשראי לדיור והיעילות התפעולית. ההשוואות הבין-לאומיות נערכות בראייה מקיפה וכוללת, בין היתר תוך שימוש בשורת יחסים פיננסיים בחמישה תחומים מרכזיים: רווחיות ויעילות תפעולית, נגישות השירותים הבנקאיים הפיזיים, איכות האשראי, ההון והנזילות.

³ בשל מגבלת נתונים השתמשנו בשתי קבוצות השוואה, מערכות בנקאות במדינות OECD ובנקים אירופיים ואמריקאים מובילים, ובשלושה מקורות נתונים עיקריים: קרן המטבע הבין-לאומית (IMF), הרשות האירופית לבנקאות (EBA) והתאגיד הפדרלי לביטוח פיקדונות (FDIC).

רווחיות הבנקים נותרה אחד האתגרים הגדולים של העידן הנוכחי בתחום הבנקאות. רווחי הבנקים נשחקים עקב המציאות הכלכלית, בעיקר סביבת הריבית הנמוכה ואיכות האשראי הפגומה במדינות רבות בעולם (זו אינה מאפיינת כאמור את הבנקים הישראליים); השינויים המבניים, הטכנולוגיים והצרכניים; והתגברות התחרות מצד גורמים מחוץ לענף. לכן הבנקים נאלצים לנהל את פונקציית ההוצאה בדרך מושכלת יותר.

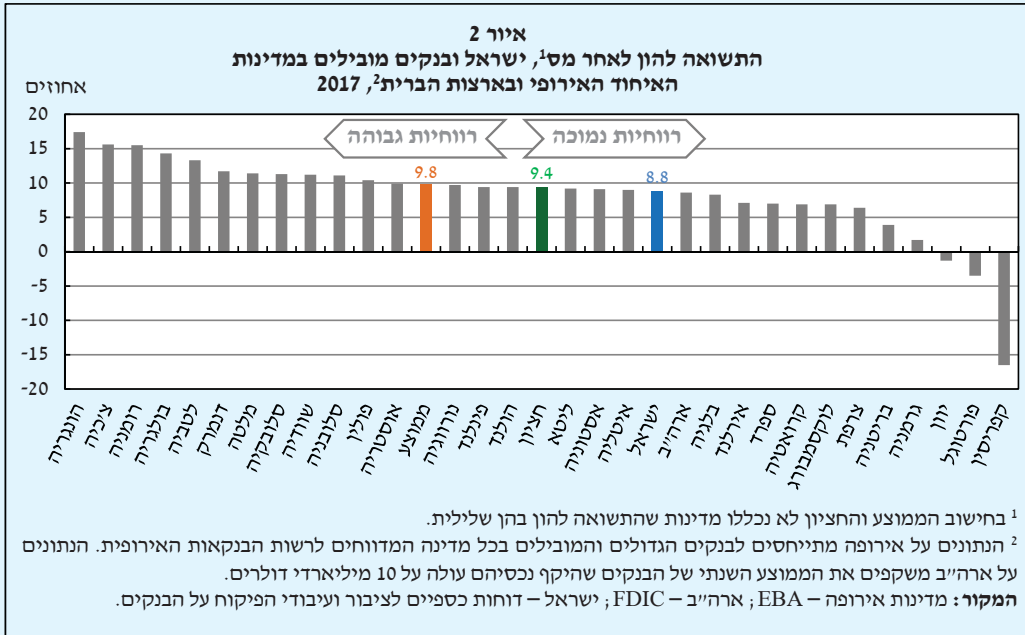
התשואות להון ולנכסים (לאחר מס) שהבנקים הישראליים מציגים נמוכות מהתשואות המאפיינות מערכות בנקאות ובנקים מובילים באירופה ובארה"ב. בדצמבר 2017 עמדה התשואה לנכסים בישראל על כ-0.6%, בשעה שבבנקים מובילים באירופה עמדו הממוצע והחציון על 1%-0.9%, בהתאמה (איור 1). התשואה להון עמדה על כ-8.8%, בשעה שבבנקים הנידונים עמדו הממוצע והחציון על כ-9.8% ו-9.4%, בהתאמה (איור 2). הרווחיות הנמוכה בישראל בולטת במיוחד בהתחשב בכך שהבנקים הישראליים פועלים בסביבה כלכלית מיטבית; בהתחשב בכשורם להניב תשואה מפעילות נושאת ריבית, המשתקף בכך שערכו של המרווח הפיננסי (איור 3) בהם אינו שונה מהמרווח המאפיין בנקים רבים באירופה; ובהתחשב בכך שאיכות האשראי בהם טובה לאורך זמן מזו של הבנקים באירופה (איורים 9 ו-10). רווחיות נמוכה יחסית זו יכולה לנבוע מכך שהבנקים הישראליים נוטלים סיכון נמוך, מתאפיינים ביעילות נמוכה ומוציאים על שכר חלק גדול יותר מסך ההוצאות בהשוואה לבנקים אחרים⁴ (איור 4). אולם הם יכולים לנבוע גם מהמגבלות הרגולטוריות והחוקיות החלות על תחומי העיסוק המותרים להם: הבנקים בישראל אינם רשאים לעסוק בחיתום ושיווק ביטוח, בתיווך וייזום נדל"ן, ובעשיית שוק במניות, בשעה שחלק מהבנקים בעולם עוסקים בכך.

גם התשואה לנכסים בבנקים הישראליים נמוכה מהתשואה בבנקים המובילים באיחוד האירופי ובארה"ב

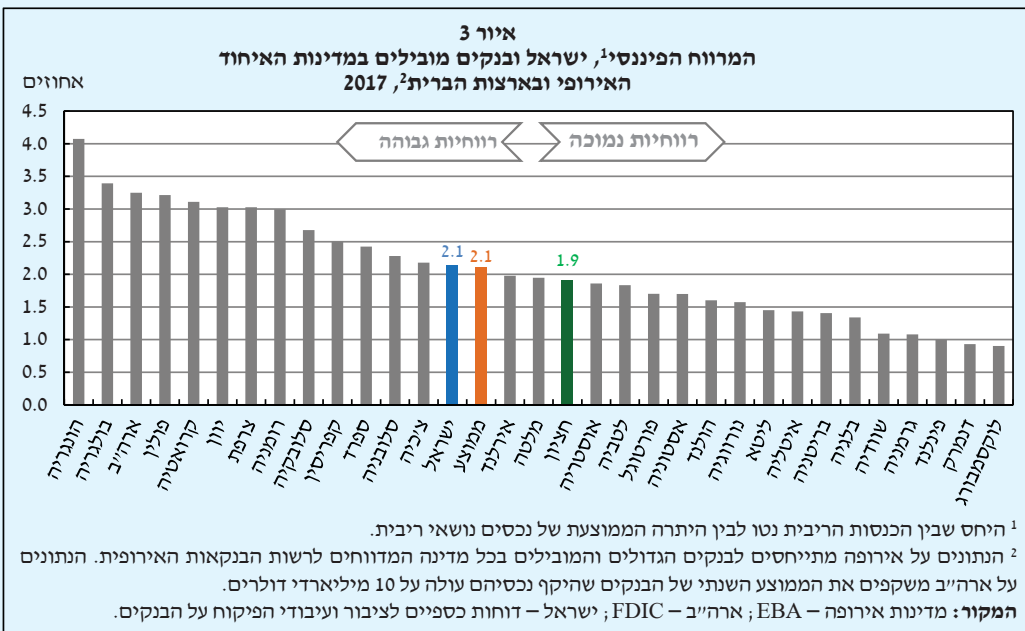

⁴ בישראל נכללות הוצאות מס השכר בהוצאות השכר, ואילו בעולם הן נכללות בסעיף ההוצאות על מיסים. ניכוי הוצאות מס השכר מרכיב השכר משפר בכ-7 נקודות בסיס את היחס בין הוצאות השכר לסך ההוצאות התפעוליות של הבנקים בישראל, אולם גם אז שיעור הוצאות השכר אצלם גבוה בהשוואה בין-לאומית.

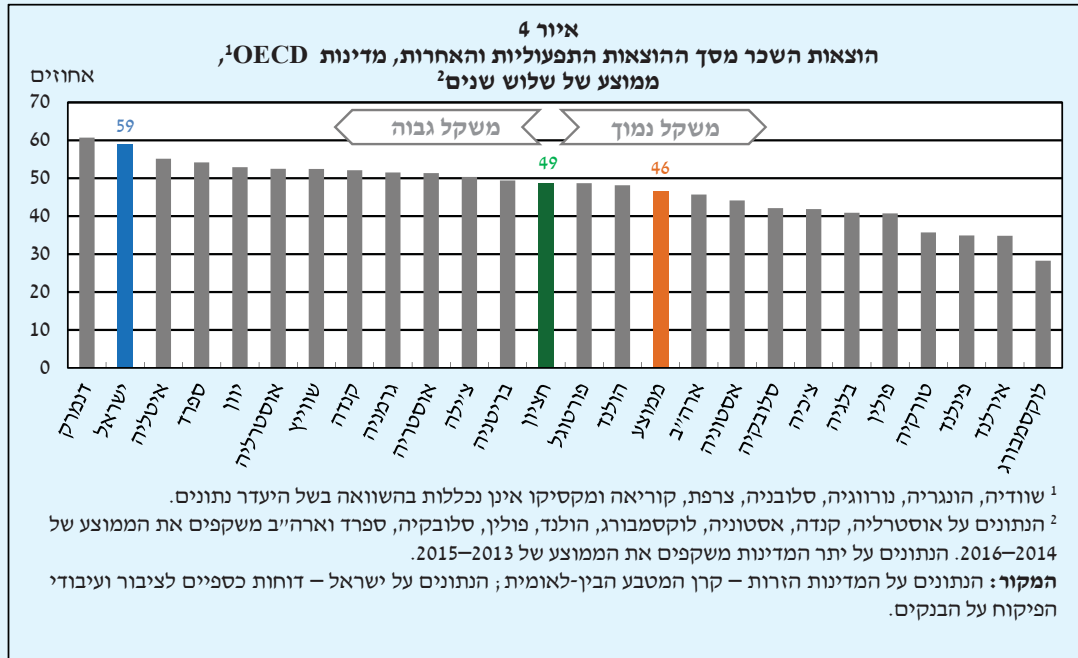
הרווחיות בבנקים הישראליים נמוכה מעט מהרווחיות בבנקים המובילים באיחוד האירופי ובארה"ב

המרווח הפיננסי של הבנקים בישראל דומה לממוצע של בנקים במדינות מערביות ונמוך מהמרווח בארה"ב

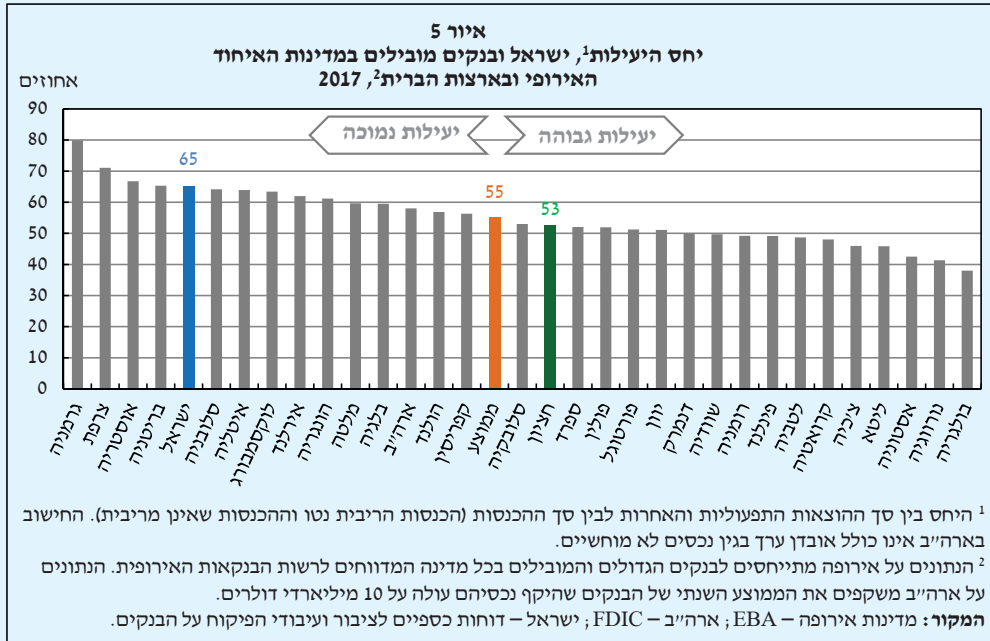

הוצאות השכר מהוות רכיב משמעותי במרבית מדינות ה-OECD, אולם בבנקים הישראליים הרכיב בולט לרעה, בין היתר על רקע מס שכר גבוה

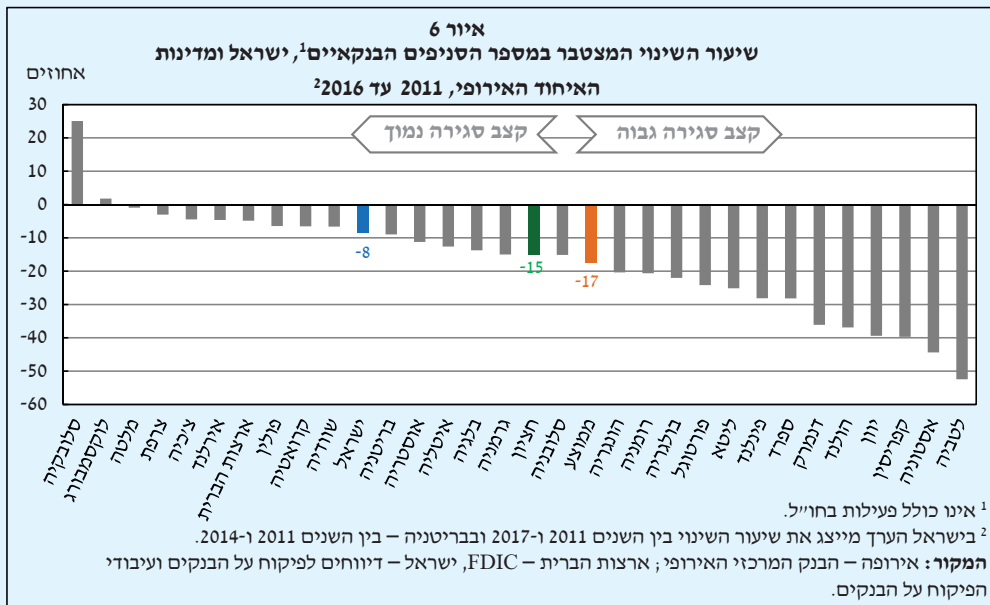

היעילות התפעולית: כאמור, מבנה ההוצאות של הבנקים בישראל משתקף בכך שברובם ובמערכת כולה היעילות התפעולית נמוכה בהשוואה לנתון בבנקים דומים ובמערכות בנקאות במדינות ה-OECD. לשם המחשה, יחס היעילות התפעולית, נתון שמשקף את חלקן של ההוצאות התפעוליות בסך ההכנסות (ההכנסות מריבית נטו וההכנסות התפעוליות), עמד בדצמבר 2017 על כ-65%, בשעה שבבנקים מובילים באירופה עמדו הממוצע והחציון על כ-55% וכ-53%, בהתאמה (איור 5). ככל שעולה ערך היחס כך קטנה יעילות הבנק. גורמים נוספים מפחיתים את הרווח ואת יעילותם התפעולית של הבנקים המקומיים – פרינס הנמוך יחסית של עובדי המערכת (ושל המגזר העסקי בישראל בכלל) ושיעור המס הגבוה יחסית המושט על הבנקים המקומיים. בניסיון להתמודד עם אתגרים אלו, ועם המציאות הפיננסית המשתנה, דרש הפיקוח על הבנקים מהבנקים כבר בתחילת 2016 לגבש תוכניות התייעלות שיאפשרו לצמצם את ההוצאות. הבנקים נענו לדרישה והציגו תוכניות התייעלות משמעותיות לשנים הקרובות, ואלה כוללות שינויים מבניים, צמצום במספר סניפים, ייעול תהליכי עבודה, הקטנת מצבת העובדים וקיצוץ הוצאות אחרות (הרחבה מופיעה בפרק העוסק בתוצאות העסקיות). הדרישה הנידונה, יחד עם המציאות המשתנה והשינויים בטעמי הצרכנים, מביאים לצמצום מספרם של הסניפים הבנקאיים בישראל, בדומה למצב במדינות רבות בעולם. ואכן בשנים 2011–2017 הצטמצם מספר הסניפים בישראל בכ-8%; במדינות האיחוד האירופי ובארה"ב הגיעה הירידה הממוצעת ל-18% (איור 6).

הבנקים הישראליים מתאפיינים ביעילות תפעולית נמוכה, אך היא מציגה מגמת שיפור נוכח צעדי התייעלות

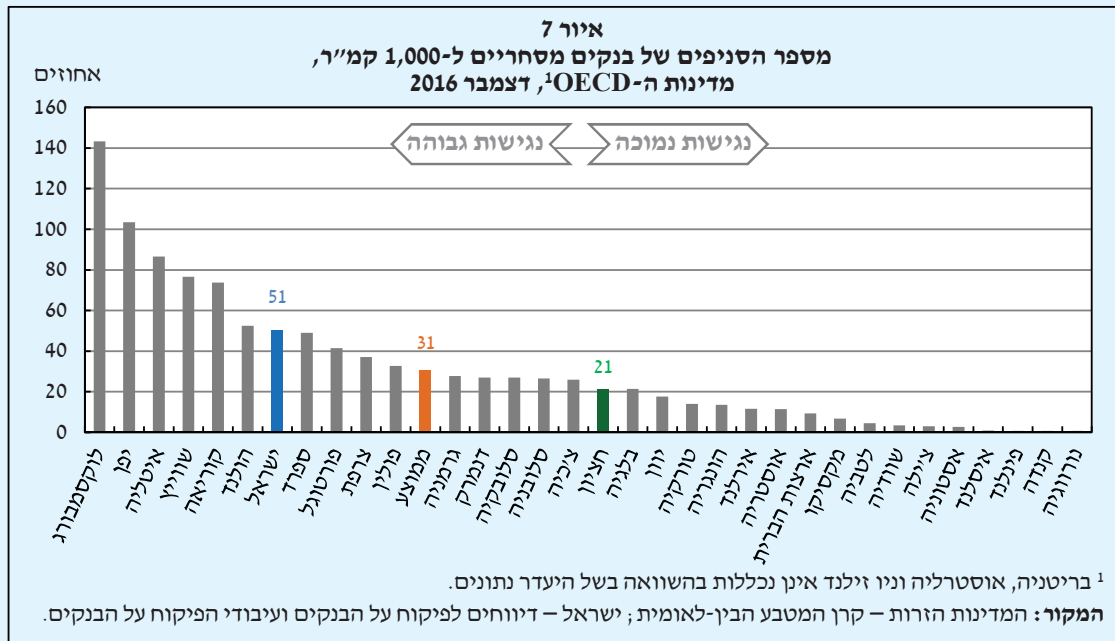
מגמת הסגירה של סניפים החלה בישראל מאוחר יחסית, והיא מתקדמת בקצב איטי יחסית למגמה בבנקים המובילים באיחוד האירופי ובבנקים בארצות הברית

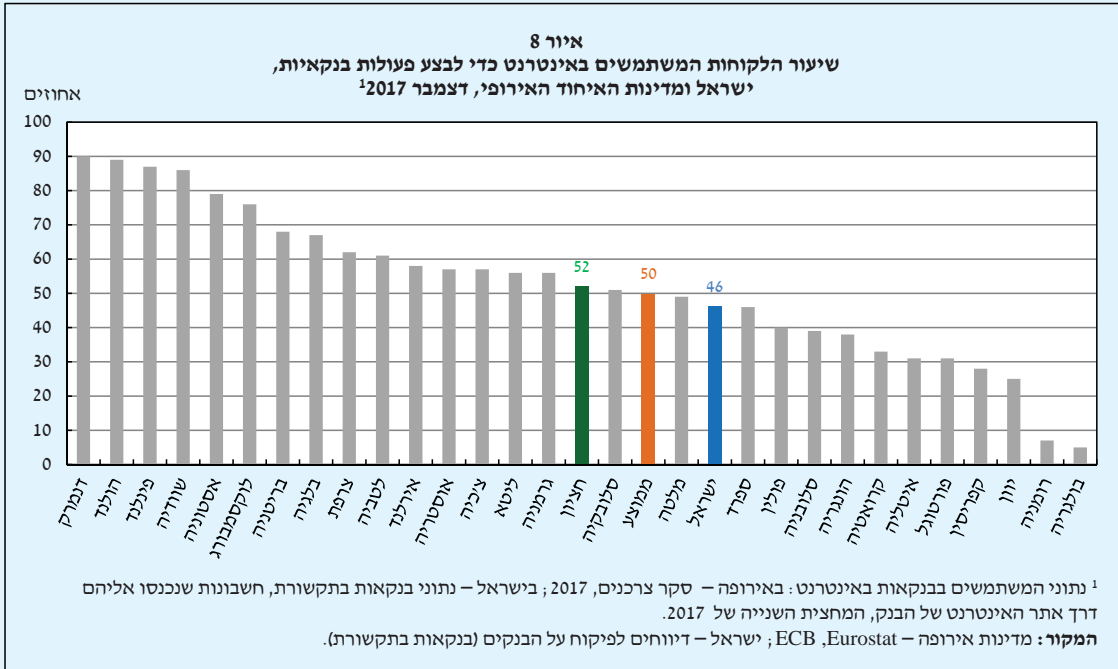
נגישות וחדשנות: צמצום מספר הסניפים קשור ברוב המקרים לעלייה בזמינות השירותים הבנקאיים הישירים שהבנקים מספקים ללקוחותיהם. כלים אלו כרוכים בהשקעות גדולות והם מאפשרים לצרוך שירותים בנקאיים בכל זמן ומקום באמצעות המכשירים הסלולריים, אתרי האינטרנט, מכשירי הבנק האוטומטיים והמוקדים הטלפוניים. חשוב לציין שלמרות הצמצום במספר הסניפים, נגישות השירותים הפיזיים בישראל – באמצעות סניפים ופקידים – דומה לנגישות הממוצעת במדינות האיחוד האירופי ואף עולה עליה. לשם המחשה, מספר הסניפים הבנקאיים לאלף קמ"ר בישראל עולה משמעותית על מספרם במדינות ה-OECD (איור 7).

חשיבותה של הנגישות הפיזית פוחתת בעידן הנוכחי, תקופה שבה צורכי הלקוחות וטעמיהם עוברים תמורות ומתפתחות טכנולוגיות חדשות וחדשניות להספקת שירותים בנקאיים בערוצים ישירים. במציאות זו מידת הנגישות במובן הרחב מושפעת מגורמים נוספים רבים, ביניהם קצב הטמעתם של השינויים הטכנולוגיים, איכותם, מידת נכונותם של הצרכנים לאמץ אותם, דיגיטציה של תהליכים פנימיים בבנק, ועוד. ואכן, כאשר בוחנים את היקף השימוש שנעשה באינטרנט כדי לצרוך שירותים בנקאיים, מוצאים כי הרגלי הצריכה בישראל דומים לממוצע במדינות האיחוד האירופי (איור 8). בשנים האחרונות מקדם הפיקוח על הבנקים מגוון רחב של יוזמות שנועדו להגביר בציבור על רבדיו השונים (בני נוער, גיל הזהב ועוד) את המודעות לאפשרות לצרוך שירותים בנקאיים באמצעות הערוצים האינטרנטיים, והוא מעודד את הבנקים להכשיר את הלקוחות להשתמש בערוצים ישירים. צעדים אלו – יחד עם ההתפתחויות הטכנולוגיות, התגברות התחרות מצד גופים חוץ-בנקאיים ומהלכי ההתייעלות שהבנקים נוקטים – צפויים להגביר עוד את השימוש שהלקוחות בישראל עושים בערוצים אלו.

פריסתם הגיאוגרפית של הסניפים הבנקאיים בישראל טובה מפריסתם במרבית מדינות ה-OECD

שיעור הלקוחות הישראליים המבצעים פעולות בנקאיות באינטרנט דומה לשיעור הממוצע באיחוד האירופי

סיכון האשראי נמנה עם הסיכונים המרכזיים שהבנקים נחשפים אליהם בפעילותם, והוא מבטא את ההסתברות שלווה או קבוצת לוויים לא יצליחו לפרוע חלק מהתחייבויותיהם כלפי הבנק. לירידה באיכות האשראי משמעותיות רבות לגבי תוצאות העסקיות של בנק, הונו, יציבותו וביצועיו העתידיים, ולכן הפיקוח על הבנקים והבנקים עצמם מייחסים לעניין חשיבות רבה ומקדישים לו הרבה תשומת לב. **איכות האשראי הבנקאי בישראל טובה לאורך זמן ועולה במידה רבה על איכות האשראי של רוב מערכות הבנקאות במדינות ה-OECD ושל בנקים מובילים באירופה.**

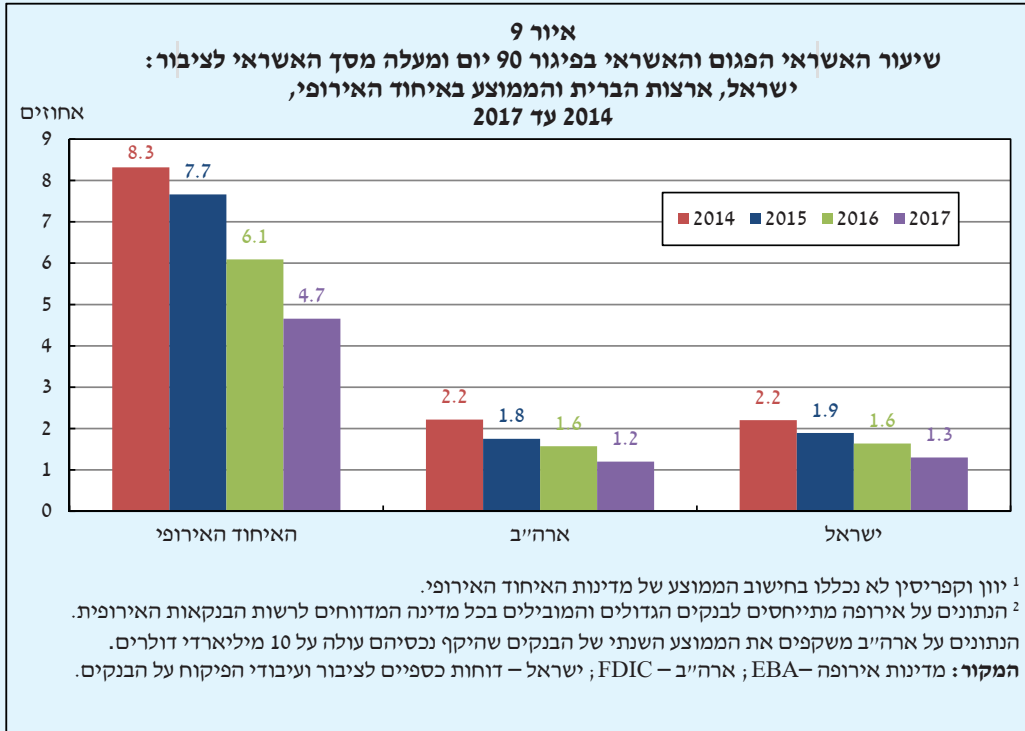
איכותו הגבוהה של האשראי בישראל משתקפת בכך שהאשראי הפגום⁵ תופס חלק קטן בסך האשראי הבנקאי (נתון זה בוחן את נתח האשראי שהבנק מעריך כי לא יוכל לגבות במלואו ללא מימוש הביטחונות שהועמדו כנגדו), ובכך שיחס הכיסוי⁶ גבוה (נתון זה בוחן את נאותות ההוצאות להפסדי אשראי במשך השנים ואת יכולתם של הבנקים לספוג הפסדים צפויים מבלי שיידרשו לשחוק את הונם העצמי). שני היחסים מציגים ערכים טובים גם מבחינה היסטורית, והמערכת השיגה אותם לאחר שנים של שיפור מתמשך (איורים 9 ו-10) כתוצאה מהמציאות הכלכלית הנוחה במשק המקומי ומהצעדים האקטיביים שנקטו הבנקים והפיקוח על הבנקים בתחום, ובפרט הצמצום בריכוזיות האשראי ובחשיפה ללוויים גדולים. בדצמבר 2017 עמד ערכו של יחס האשראי הפגום בישראל על כ-1.3% בשעה שבבנקים מובילים באירופה עמדו הממוצע והחציון על כ-4.7% וכ-3%, בהתאמה (איור 11). יחס הכיסוי עמד על כ-92% בשעה שב-OECD עמדו הממוצע והחציון על כ-60% וכ-50%, בהתאמה (איור 12).

יחסי ההון: היות שבנק צריך להיערך להתפתחויות בלתי צפויות ולהימנע ממצב שבו הן עלולות להובילו להפסדים ואף לכשל, הפיקוח על הבנקים דורש מהבנקים להחזיק ביחסי הון מינימליים שימשו אמצעי ביטחון. דרישה זו אינה ייחודית לישראל והיא מאפיינת את כל המדינות המפותחות. בשנים האחרונות נקט הפיקוח על הבנקים שורת צעדים

⁵ בתוספת האשראי בפיגור של 90 יום ומעלה.

⁶ היחס בין יתרת ההוצאה להפסדי אשראי לבין האשראי הפגום והאשראי שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה.

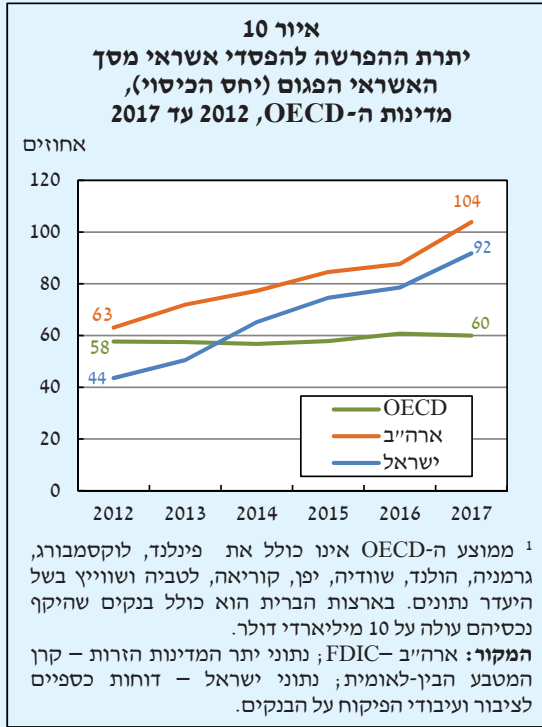
איכות האשראי של הבנקים הישראליים גבוהה משמעותית ולאורך זמן מזו של בנקים מובילים באירופה ודומה לזו של בנקים בארה"ב

לחיזוק הונם ויציבותם של התאגידיים הבנקאיים, ואלה כוללים בין היתר אימוץ של סטנדרטים בין-לאומיים נוקשים מאשר בעבר בנוגע להיקף ההון, איכותו והגדרת החשיפה לסיכון. לצעדים אלו נוספו עוד מהלכים שקידם הפיקוח, ביניהם הטלת מגבלות על חלוקת דיווידנדים (עד לשנה האחרונה) ועל סוג רכיבי ההון שיוכרו ככשירים להכללה ביחסי ההון. האימוץ וההטמעה של הצעדים לחיזוק ההון ואיכותו מהווים חלק מהלקחים שהופקו מהמשבר הפיננסי העולמי (אף שהבנקים הישראליים הפגינו עמידות), ונוספה להם יצירת מנגנון לספיגת הפסדים שיבטיח כי המחזיקים במכשיר החוב יספגו ראשונים את ההפסדים בעת משבר, במטרה להקטין את ההסתברות שהבנקים יחולצו באמצעות כספי הציבור. באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218, וזו מחייבת את שני הבנקים הגדולים במערכת להחזיק ביחס מינוף מינימלי שגובהו 6% ואת יתר הבנקים ביחס שגובהו 5% – דומה לנהוג בארצות הברית ומחמיר מהדרישה שנוסחה במסגרת העבודה המקורית של באזל III (3%). **יישום צעדים אלו מציב את הבנקים הישראליים בשורה הראשונה, יחד עם מערכות הבנקאות והבנקים המובילים המיישמים את הסטנדרטים המתקדמים והמחמירים ביותר להקצאת הון והכרה בהון.**

יחס המינוף בבנקים הישראליים גבוה מהיחס בבנקים בין-לאומיים בעלי חשיבות מערכתית (איור 13). באשר ליחסי ההון הרגולטורי האחרים, בחרנו שלא להציגם כי בין המדינות יש הבדלים בגישה הרגולטורית להקצאת הון בגין סיכוני אשראי, ואלה אינם מאפשרים השוואה נאותה. הפיקוח על הבנקים בישראל נקט גישה שמרנית כאשר בחן את היתכנות היישום של באזל II במשק המקומי ואת מידת התאמתו אליו, וזו הובילה אותו להעדיף את הגישה המחמירה למדידת ההון ולהקצאת הון כנגד סיכוני אשראי (הגישה

הכושר לכסות הפסדי אשראי צפויים השתפר בבנקים הישראליים באופן משמעותי בשנים האחרונות, והוא מוסיף להשתפר

הסטנדרטיות) על פני הגישה המתקדמת והמקלה (גישת המודלים הפנימיים)⁷ שבה בחרו רוב הרגולטורים במדינות המפותחות. גישה שמרנית זו מוכיחה את עצמה בימים אלו, בעיקר נוכח הביקורת הרבה שנמתחת על גישת המודלים הפנימיים ונוכח העובדה שוועדת באזל פרסמה בדצמבר 2017 הצעה לשנות את הגישות המתקדמות להקצאת הון⁸. הדרישות בהצעה נועדו לצמצם את היתרון המובנה שממנו נהנים הבנקים המיישמים את גישת המודלים הפנימיים על הקצאת ההון ולכן על יחסי ההון, וזאת באמצעות הטלת מגבלות על השימוש בה. המגבלות כוללות בין היתר קביעת סף מינימלי ליחס בין נכסי הסיכון שמניבה גישת המודלים הפנימיים לבין נכסי הסיכון שמניבה הגישה הסטנדרטית (היחס יעלה בהדרגה מ-50% בשנת 2022 ל-72.5% בשנת 2027); הסף נועד לשפר את היכולת להשוות בין בנקים, אולם הוא צפוי להגדיל את נכסי הסיכון ולהקטין את יחסי ההון שמציגים הבנקים בעולם⁹. גם הבנק המרכזי האירופי החל לקדם פרויקט שנועד

לבחון את המודלים הפנימיים המשמשים 68 בנקים בעלי חשיבות מערכתית ולהעריך את אמינותם ועמידתם בדרישות הרגולטוריות (TRIM)¹⁰. גם פרויקט זה צפוי להשפיע שלילית על יחסי ההון של הבנקים האירופיים.

גם בתחום הנזילות מיישמים הבנקאים הישראליים סטנדרטים מתקדמים. החל מאפריל 2015 הבנקים המקומיים מיישמים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות (LCR, Liquidity Coverage Ratio), הוראה שמאמצת את המלצות באזל III בנושא. ערכו המצרפי של היחס בבנקים הישראליים נמוך מעט מערכו המצרפי של היחס בבנקים מובילים באירופה (איור 14), אולם הרכב הנכסים הנזילים איכותי יותר, דבר שמשתקף בשיעורם הגבוה של נכסי רמה 1 (איור 15). יתר על כן, ערכו של היחס בכל אחד מהבנקים הישראליים עולה על דרישת הסף הרגולטורית (100%).

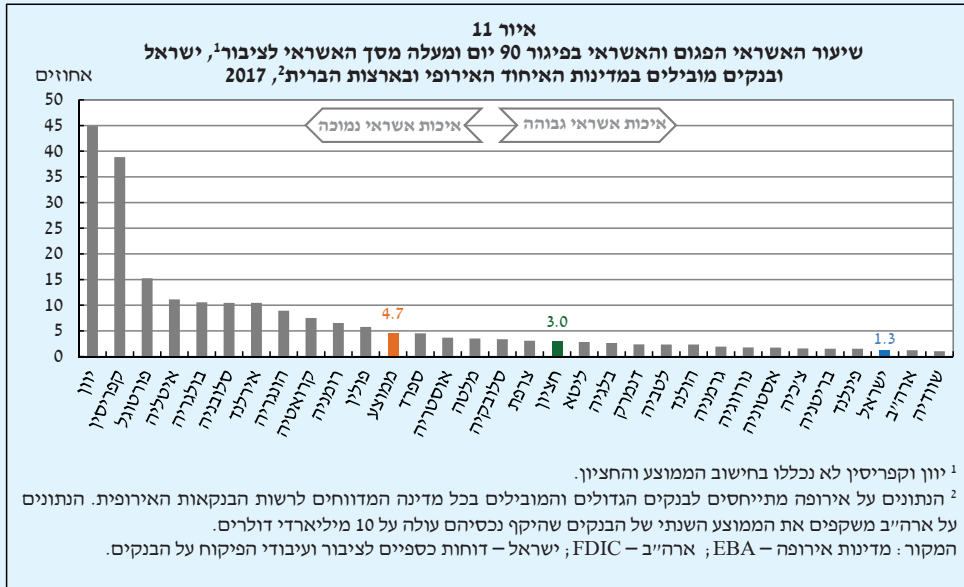
⁷ IRB, Internal Rating Based Approach

⁸ Basel III: Finalising post-crisis reforms (December 2017)

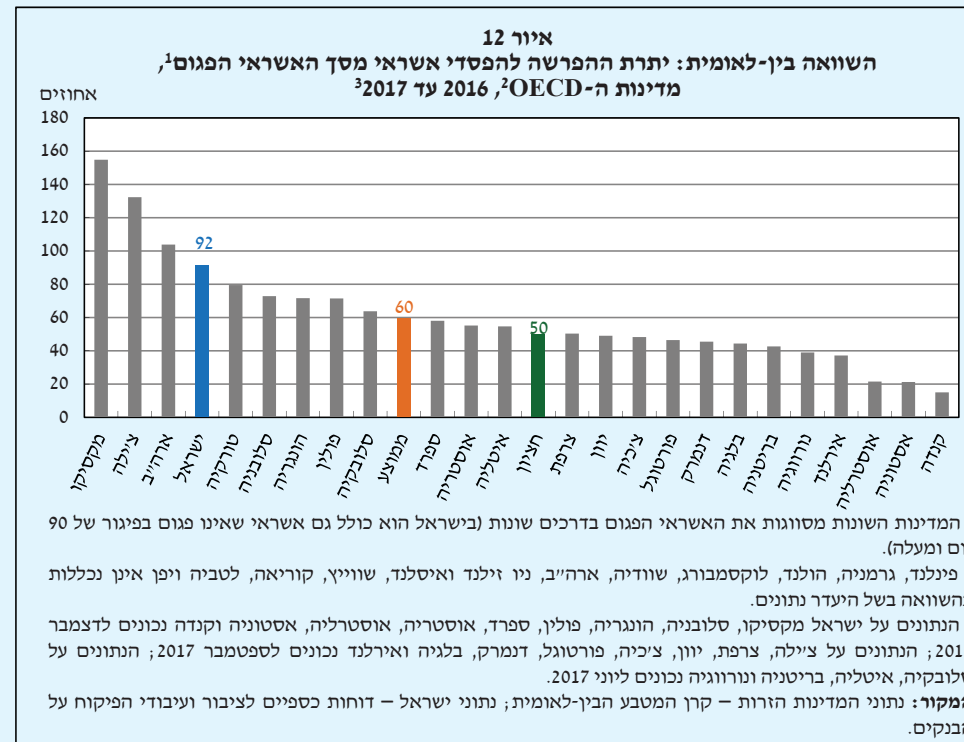
⁹ חברת הייעוץ האסטרטגי McKinsey & Company אמדה את השפעת הסף הנידון על ערכו של יחס ההון רוברד 1 בכמה מערכות בנקאות מובילות באירופה (איטליה, בלגיה, בריטניה, גרמניה, דנמרק, הולנד, צרפת ושוודיה). נמצא כי היחס הממוצע במדינות אלו צפוי לרדת מכ-13.4% ביוני 2016 לכ-9.5%. בישראל היחס עומד על 10.9% (והסף מחמיר אף יותר ועומד על 100%).
Basel "IV": What's next for banks? ראו

¹⁰ The Targeted Review of Internal Models (TRIM)

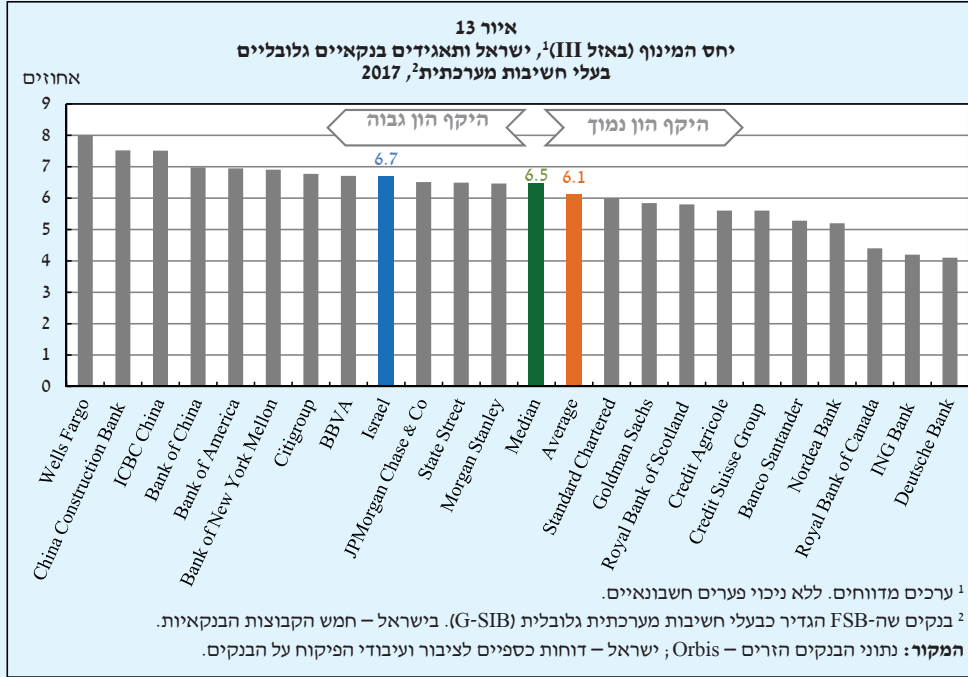
הבנקים הישראליים מתאפיינים באיכות תיק אשראי טובה, ושיעורו של האשראי באיכות נמוכה דומה לנתון בארה"ב וקטן משמעותית מהנתון המקביל בבנקים מובילים באירופה

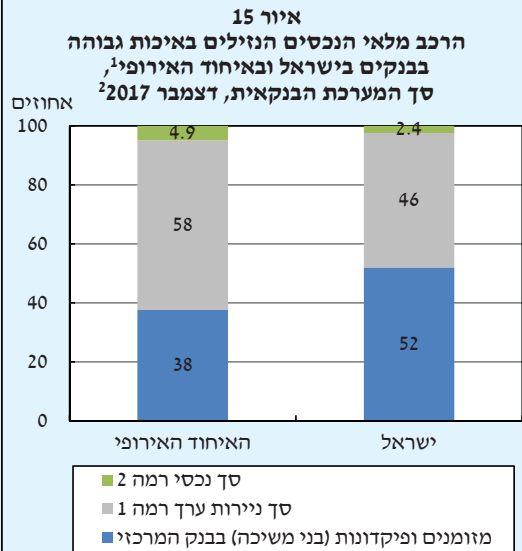
בישראל יש כרית ספיגה גבוהה כנגד הפסדי אשראי: היחס בין ההוצאות להפסדי אשראי (יתרת ההפרשה) לבין האשראי באיכות ירודה טוב לאורך זמן מהיחס במדינות OECD אולם נמוך מהיחס בארה"ב

לבנקים הישראליים הון גבוה: ערכו של יחס המינוף בבנקים הישראליים גבוה מערכו בבנקים בין-לאומיים בעלי חשיבות מערכתית

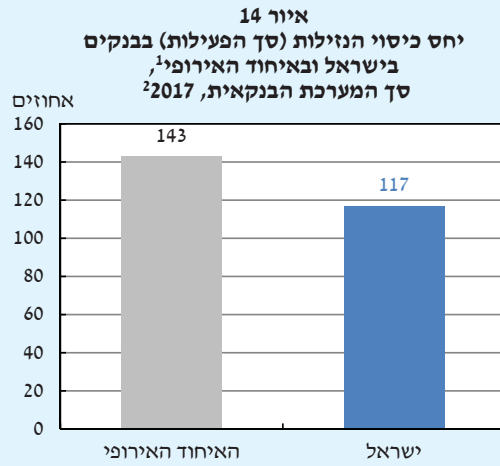

איכות הנכסים הנזילים של הבנקים הישראליים טובה מזו של בנקים מובילים באירופה

¹ מחושב על בסיס מאוחד.
² הערכים באיחוד האירופי – הממוצעים ביוני 2017.
המקור: הנתונים על האיחוד האירופי – EBA; הנתונים על ישראל – דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על ישראל

נזילות הבנקים הישראליים השתפרה בשנים האחרונות והיא עולה על דרישות הסף הרגולטוריות, אם כי נופלת במעט מהממוצע בבנקים מובילים באירופה

¹ מחושב על בסיס מאוחד.
² נתוני ישראל נכונים לדצמבר 2017 ונתוני אירופה נכונים ליוני 2017.
המקור: הנתונים על האיחוד האירופי – EBA; הנתונים על ישראל – דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

שיעור הדיווידנד המשולם בישראל נמוך מהממוצע בבנקים בין-לאומיים בעלי חשיבות מערכתית, אולם הוא נמצא במגמת עלייה

